

رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و اجزاء عشق با رضایت زناشویی

تاریخ دریافت مقاله: ۹۱/۱۰/۴ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۲/۲/۲۱

فاطمه قربان‌زاده^۱

شهربانو قهاری^۲

آنی‌تا باغ‌داساریانس^۳

علیرضا محمدی آریا^۴

امین روستایی^۵

چکیده

مقدمه: هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین مولفه‌های شخصیت و اجزاء عشق با رضایت زناشویی در مراکز بهداشتی و درمانی شهر اردبیل بود.

روش: نمونه‌ای به حجم ۱۵۰ نفر متاهل (۹۰ مرد، ۶۰ زن) به شیوه تصادفی ساده از بین کارکنان مراکز بهداشتی و درمانی شهر اردبیل انتخاب شدند. ابزار پژوهش، پرسشنامه‌های ویژگی شخصیتی نتو (۱۹۹۲)، مثلث عشق استرنبرگ (۱۹۸۶)، و رضایت زناشویی انریچ (۱۹۸۹) بودند.

یافته‌ها: نتایج نشان داد بین وظیفه‌شناسی، برون‌گرایی، صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد با رضایت زناشویی همبستگی مثبت معنادار و بین روان‌رنجورخویی و رضایت زناشویی همبستگی منفی معنادار و بین تجربه‌گرایی و توافق‌پذیری با رضایت زناشویی همبستگی وجود ندارد. مؤلفه‌های صمیمیت، شور و اشتیاق، روان‌رنجورخویی و وظیفه‌شناسی، قابلیت پیش‌بینی رضایت زناشویی را داشته و در مجموع ۴۲٪ درصد از واریانس رضایت زناشویی را تبیین کردند.

نتیجه‌گیری: ویژگی‌های شخصیت و اجزاء عشق با رضایت زناشویی ارتباط دارند و عشق از نوع صمیمت بهترین پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی است.

واژه‌های کلیدی: ویژگی‌های شخصیتی، اجزاء عشق، رضایت زناشویی.

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تنکابن

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تنکابن

^۳ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز

^۴ استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی؛ mohammadiarya@yahoo.com

^۵ کارشناس ارشد روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تنکابن

Marital Satisfaction, personality traits and Love component

Gorbanzadeh, F.
Gahari, SH.
Bagdasarian, A.
Mohamadi Arya, A.
Rostaie, A.

Abstract

Introduction: The purpose of this research was to study of the relationship between personality traits and components of love with marital satisfaction at Ardabil Health & Treatment Centers.

Method: The statistical universe consists of 150 married persons (90 men and 60 women) who have been selected on simple random sampling method among employees of Ardebil Health & Treatment Centers and answered to questionnaires of Neo Personality Inventory Revised (NEO PI-R, 1992), Sternberg Triangle of Love (1986) and Enrich Marital Satisfaction (1989). The data was analyzed by Pearson Correlative and Multivariable Regression statistical methods.

Results: The results show that there is positive significant correlation between conscientiousness, extraversion (C, A, E), intimacy, passion and commitment with marital satisfaction and there is negative significant correlation between neuroticism (N) with marital satisfaction. But, there is no significant correlation between openness (O) and agreeableness with marital satisfaction. To predict marital satisfaction based on personality traits and components of love, the 4 components of intimacy, passion, neuroticism (N) and conscientiousness (C) can predict marital satisfaction; in a way that these 4 variables explained 42% of marital satisfaction variance.

Conclusion: There is a correlation between personality traits and components of love with marital satisfaction and the love of intimacy is the best factor for prediction of marital satisfaction.

Keywords: Personality Traits, Components of love, Marital Satisfaction.

مقدمه

خانواده^۱ نخستین و منحصر به فردترین نهاد اجتماعی است که سلامت و موفقیت یک جامعه مرهون سلامت و رضایت‌مندی اعضای آن است، چرا که تأثیر هیچ یک از افراد و هیچ رابطه‌ای از روابط به اندازه آن از دوام، عمق و شدت برخوردار نیست. در بین نهادهای مختلف اجتماعی، کانون مقدس خانواده نقش و اهمیت خاص و بسزایی دارد و محل ارضای نیازهای مختلف جسمانی، شناختی و عاطفی شناخته شده است و حفظ سلامت روابط و روند و اهداف آن تأمین‌کننده سلامت جامعه است (گلدبرگ^۲، ۱۹۹۲؛ به نقل از ملازاده، ۱۳۸۲). خانواده یک واحد عاطفی و شبکه‌ای از روابط درهم تنیده است که از پیوند زناشویی زن و مرد بنا شده و رضایت یک فرد از زندگی زناشویی به منزله رضایت وی از خانواده محسوب می‌شود، همچنین رضایت زناشویی^۳ را می‌توان یک موقعیت روان‌شناختی در نظر گرفت که خود به خود به وجود نمی‌آید، بلکه مستلزم تلاش هر دو زوج است، به ویژه در سال‌های اولیه رضایت زناشویی بسیار بی‌ثبات است و روابط در معرض بیشترین خطر است (احمدی، نبی‌پور، کیمیایی و افضلی، ۲۰۱۰).

ساروخانی (۱۳۷۰) رضایت زناشویی را یک ویژگی نگرشی مثبت و لذت‌بخش می‌داند که زن و شوهر از جنبه‌های گوناگون روابط زناشویی خود دارند و نارضایتی زناشویی در واقع نگرش منفی و ناخشنودی از جنبه‌های گوناگون زندگی زناشویی است (رضویه، معین و بهلولی‌اصل، ۱۳۸۹). سوزو^۴ (۲۰۰۴) نیز رضایت زناشویی را سازه‌ای چند بعدی متشکل از ابعاد مختلف می‌داند. زوبی^۵ (۲۰۰۵) معتقد است پژوهش درباره صفات شخصیتی^۶ دارای پیشینه طولانی می‌باشد و ازدواج یک رابطه است که به وسیله ویژگی‌های شخصیتی در شرایط ماندگار تأثیر می‌پذیرد. بنتلر^۷ (۱۹۹۸) و سانتایانا^۸ (۲۰۰۷) بر نقش تعیین‌کننده شخصیت در روابط زناشویی تأکید دارند و بر این باورند که شخصیت زوجین بهتر از مؤلفه‌های دیگر کیفیت رابطه زناشویی را پیش‌بینی می‌نماید و بر ابعاد سلامتی آنان اثر می‌گذارد (یاسمی‌نژاد، گل محمدیان و ابراهیمی، ۱۳۹۰). عوامل متعددی بر پایداری و رضایت زناشویی تأثیر دارند و از آنجا که شخصیت بیانگر ویژگی‌های است که الگوهای ثابت رفتاری را نشان می‌دهد انتظار می‌رود که بر روابط زوجین اثر داشته باشد. کیفیت روابط زناشویی با کل شخصیت زوجین درهم آمیخته است که در نظر گرفتن آن به عنوان پدیده مستقل غیرممکن است و عوامل روانی- اجتماعی مختلفی بر آن تأثیر می‌گذارد.

¹ Family

² Goldberg

³ Marital satisfaction

⁴ Sousou

⁵ Zoby

⁶ Personality traits

⁷ Bentler

⁸ Santayana

در زمینه رضایت زناشویی و متغیرهای مرتبط با آن پژوهش‌های متعددی انجام شده است. رازقی، نیکی‌جو، کراسکیان مومباری و ظهرابی مسیحی (۱۳۸۹) در رابطه پنج عامل بزرگ شخصیت و رضایت زناشویی نشان دادند که رضایت زناشویی با وظیفه‌شناسی^۱ و توافق‌پذیری^۲ همبستگی مثبت و با روان‌رنجورخویی^۳ همبستگی منفی دارد و دو عامل وظیفه‌شناسی (به طور مثبت) و روان‌رنجورخویی (به طور منفی) رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کنند. عطاری، عباسی سرچشمه و مهرابی‌زاده هنرمند (۱۳۸۵) نشان دادند که عامل شخصیتی روان‌رنجورخویی با رضایت زناشویی رابطه منفی دارد، ولی عوامل شخصیتی برون‌گرایی، تجربه‌گرایی^۴، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی با رضایت زناشویی رابطه مثبت دارند. فاتحی‌زاده و همکاران (۲۰۱۲) در بررسی ترکیبی ابعاد شخصیت با رضایت زناشویی دریافتند، زنان و مردانی که نمره‌های پایینی در روان‌رنجورخویی و نمره بالایی در برون‌گرایی^۵ به دست آورده بودند، رضایت زناشویی بالایی را گزارش کرده و از سوی دیگر زنان دیرباور و مردان بی‌اعتماد با روان‌رنجورخویی بالا و برون‌گرایی پایین، حداقل رضایت زناشویی را گزارش کرده بودند. گلستانی، منظری توکلی و منظری توکلی (۲۰۱۲)؛ صادقی، اکبری و سالک (۲۰۱۲)؛ راستی (۱۳۸۲)؛ احدی (۱۳۸۶)؛ قلی‌زاده، زلیخا، برزگری، غریبی و باباپور خیرالدین (۱۳۸۹) نیز بین ابعاد پنج‌گانه شخصیت با رضایت زناشویی روابط معناداری به دست آوردند که ابعاد مختلف شخصیت پیش‌بینی‌کننده رضایت زناشویی بوده است. رجبی و نبگانی (۱۳۸۷) دریافتند که بین روان‌رنجورخویی و رضایت زناشویی رابطه منفی وجود دارد. همچنین بین برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی با رضایت زناشویی رابطه مثبت وجود دارد و روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی و تجربه‌گرایی، رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌نمایند.

عشق^۶ بین زوجین و کیفیت آن نیز در پژوهش‌های متعددی مورد مطالعه قرار گرفته است و صاحب‌نظران بسیاری به آن پرداخته‌اند، برخی از اجزاء عشق با سطوح بالاتری از رضایت‌مندی در رابطه زوجین همبستگی دارند (حفاظی‌طریقه، فیروزآبادی و حق‌شناس، ۱۳۸۵). عشق بین همسران، نخستین انگیزه سازگاری و حل تعارض است، عشق به همسر زیربنای رضایت از زندگی را تشکیل می‌دهد و رضایت زناشویی یک ارزیابی کلی از وضعیت رابطه زناشویی یا رابطه عاشقانه کنونی فرد است (عدالتی و رذوان^۷، ۲۰۱۰).

یکی از مهمترین و مورد توجه‌ترین نظریه‌هایی که به تبیین اجزاء عشق می‌پردازد، نظریه مثلث عشق^۸ استرنبرگ^۱ (۱۹۸۶) است. وی مفهوم عشق را در سه جزء که می‌تواند اضلاع یک مثلث

¹ Conscientiousness

² Agreeableness

³ Neuroticism

⁴ Openness

⁵ Extraversion

⁶ Love

⁷ Redzuan

⁸ a triangular theory of love

باشد، شرح داده است که عبارتند از صمیمیت^۲ شور و شهوت یا اشتیاق^۳ و تعهد و تصمیم^۴. صمیمیت، جزء هیجانی است و شامل احساس نزدیکی، برقراری ارتباط متقابل و دلبستگی در رابطه است. شور و شهوت یا اشتیاق، جزء انگیزش‌های جسمانی و روانی است و مبتنی بر انگیزش‌های جنسی و جذابیت جسمانی است و تعهد و تصمیم، جزء شناختی است و در کوتاه مدت به شکل تصمیم برای برقراری رابطه طولانی مدت به شکل تعهد و احساس مسئولیت برای حفظ و تداوم آن رابطه تظاهر می‌یابد. مدنی و زاهدی (۱۳۸۴؛ به نقل از کریمی‌ثانی و احیایی، ۱۳۹۰) به این نتیجه رسیدند که هر چه رضایت از زندگی بیشتر باشد، تعهد عاطفی نیز افزایش می‌یابد. قمرانی و جعفر طباطبایی (۱۳۸۵) نیز نشان دادند عشق نقش مهمی در رضایت زناشویی دارد. تحقیق حافظی و جامعی‌نژاد (۱۳۸۸) نیز بیانگر آن بود که بین عشق و عاطفه منفی و مثبت با رضایت زناشویی رابطه معناداری وجود دارد. با توجه به آنچه بیان گردید، پژوهش حاضر با این هدف صورت می‌گیرد که آیا بین ابعاد شخصیتی و اجزاء عشق با رضایت زناشویی رابطه وجود دارد؟

روش

جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه کارکنان مراکز بهداشتی و درمانی شهر اردبیل در سال ۱۳۹۰ بود که تعداد آنها ۴۷۰ نفر بود. نمونه تحقیق را ۱۵۰ نفر زن و مرد تشکیل دادند که به صورت تصادفی ساده انتخاب گردیدند. برای این منظور ابتدا فهرستی از کارکنان تهیه و سپس به صورت تصادفی ۱۵۰ نفر از آنها انتخاب شدند. روش پژوهش همبستگی است. پس از انتخاب نمونه پژوهش و کسب مجوز از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل، به مراکز بهداشتی و درمانی مراجعه شد و به هر فرد متأهل ۳ پرسشنامه که شامل پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی نئو (۱۹۹۲)، اجزاء عشق استرنبرگ (۱۹۸۶) و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ (۱۹۸۹) بود، ارائه گردید.

۱- پرسشنامه نئو: برای سنجش پنج عامل بزرگ شخصیت از فرم کوتاه سیاهه نئو (کاستا و مک کرا، ۱۹۹۲) استفاده گردید که ۵ ویژگی اصلی شخصیت (روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، وظیفه‌شناسی و توافق‌پذیری) را می‌سنجد. این سیاهه بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شود. بر طبق کاستا و مک کرا (۱۹۹۲) ضرایب بازآزمایی سیاهه بین ۰/۸۳ تا ۰/۷۵ است. ضرایب همسانی درونی نیز در پژوهش گروسی‌فرشی، مهریار و قاضی طباطبایی (۱۳۸۰) برای هر یک از عوامل روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، تجربه‌گرایی، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی به ترتیب برابر ۰/۸۶، ۰/۷۳، ۰/۵۶، ۰/۶۸ و ۰/۸۷ گزارش شده است.

¹ Sternberg

² Intimacy

³ Passion

⁴ Decision / commitment

۲- پرسشنامه رضایت‌مندی زناشویی انریچ: برای سنجش رضایت زناشویی از فرم کوتاه مقیاس رضایت زناشویی انریچ که توسط سلیمانیان (۱۳۷۳) در ایران هنجار شده است، استفاده شد. این سیاهه ۴۷ گویه‌ای، ۱۲ مقوله رضایت زناشویی را می‌سنجد. در تحقیق سلیمانیان (۱۳۷۳) ضریب پایایی این پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ، ۰/۹۳ به دست آمد. در تحقیق میرخستی (۱۳۷۵) نیز ۴۸ سؤال انتخاب شده، و ضریب آلفای کرونباخ که نشان دهنده پایایی، ثبات و همسانی درونی آزمون است، بر روی ۶۰ نفر از افراد نمونه انجام شد و برابر ۰/۹۲ به دست آمد. روایی محتوایی^۱ آن نیز توسط استادان راهنما و مشاور و همچنین تعدادی از صاحب‌نظران در رشته مشاوره، مورد تأیید قرار گرفته است.

۳- مقیاس عشق استنبرگ: این پرسشنامه توسط رابرت استنبرگ در سال ۱۹۸۶ تهیه شده است و دارای ۴۵ سؤال و شامل سه جز صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد است. آزمون به صورت یک مقیاس ۹ درجه‌ای (۱ اصلاً تا ۹ به طور کامل) نمره‌گذاری می‌شود. وقتی نمره فرد مساوی و کمتر از میانگین باشد نمره ضعیف و وقتی بالاتر از میانگین باشد، نمره قوی می‌گیرد، پس با مشخص شدن اینکه فرد در هر خرده مقیاس نمره ضعیف یا قوی بدست آورده، سبک عاشقانه او مشخص می‌شود (گنجی، ۱۳۸۶). نتایج پژوهش‌هایی که از این ابزار استفاده کرده‌اند، نشان می‌دهد، این مقیاس به عنوان ابزاری روا و پایا در فرهنگ‌های مختلف کاربرد دارد (استنبرگ، ۱۹۹۷). در پژوهشی که توسط حفاظتی طبقه و همکاران در سال (۱۳۸۵) صورت گرفت، ابتدا با استفاده از نظرات متخصصان روان‌پزشک و روان‌شناسان بالینی و اساتید زبان انگلیسی که همگی عضو هیات علمی دانشگاه بودند، روایی محتوایی این مقیاس و ترجمه آن مورد تأیید قرار گرفت و سپس با روش بازآزمایی بر روی ۳۰ نمونه از گروه مورد مطالعه با فاصله یک ماه، پایایی آزمون مورد تأیید قرار گرفت که ضریب همبستگی پیرسون بین نمرات بخش اول و دوم سه جز صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد و تصمیم به ترتیب عبارت بود از $(r=0/903, p<0/01)$ ، $(r=0/93, p<0/01)$ ، $(r=0/80, p<0/01)$. استنبرگ (۱۹۹۷) آلفای کرونباخ این آزمون را ۰/۹۰ گزارش کرده است.

یافته‌ها

شاخص‌های توصیفی تغییرهای پژوهش در جدول ۱ نشان داده شده‌اند. همانطور که جدول مشاهده می‌کنید، میانگین رضایت زناشویی در زنان بیشتر از مردان می‌باشد. از میان ابعاد شخصیت بیشترین و کمترین میانگین‌ها در زنان و مردان به ترتیب در هر دو، مربوط به وظیفه‌شناسی و روان‌رنجورخویی بود. و در اجزاء عشق نیز بیشترین میانگین در زنان مربوط به تعهد و مردان تعهد بوده و کمترین میانگین‌ها مربوط به شور و اشتیاق می‌باشد.

^۱ Content validity

جدول ۱- میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیر	زنان (N=60)		مردان (N= 90)		کل (N=150)	
	M	SD	M	SD	M	SD
رضایت زناشویی	۱۷۳/۴۳۳	۲۳/۱۵	۱۷۰/۹۸	۲۵/۵۴	۱۷۱/۹۶	۲۴/۵۶۵
وظیفه‌شناسی (C)	۳۵/۱۱۶	۶/۱۹۴	۳۴/۲۶	۶/۱۵۱	۳۴/۶۰۶	۶/۱۶۲
توافق‌پذیری (A)	۳۲/۶۵	۵/۲۶	۳۲/۰۲۲	۵/۷۷	۳۲/۲۷۳	۵/۵۶۵
تجربه‌گرایی (O)	۲۵/۶۱۶	۳/۶۲۷	۲۵/۸۶۶	۴/۱۵۴	۲۵/۷۶۶	۳/۹۴۱
برون‌گرایی (E)	۲۷/۲۰۰	۴/۱۷۷	۲۹/۰۰	۳/۸۳۰	۲۸/۲۸۰	۴/۰۵۶
روان‌رنجور خوبی (N)	۲۰/۴۵	۶/۸۲۰	۱۹/۴۱۱	۶/۴۹۶	۱۹/۸۲۶	۶/۶۲۴
صمیمیت	۱۱۲/۰۶۶	۲۰/۸۷	۱۱۴/۹۷	۲۰/۵۰	۱۱۳/۸۱۳	۲۰/۶۲۹
شور و اشتیاق	۹۲/۱۷۶	۲۵/۰۴۶	۹۱/۸۱۱	۲۵/۶۸۱	۹۲/۱۷۳	۲۵/۳۴۸
تعهد	۱۲۲/۵۰	۱۶/۹۱۶	۱۱۹/۷۸	۱۹/۴۲۲	۱۲/۸۷۳	۸/۲۲۵

ماتریس همبستگی نشان داد که بین وظیفه‌شناسی و برون‌گرایی (C, E)، صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد با رضایت زناشویی همبستگی مثبت معناداری در سطح ($P^{***} < 0/01$) وجود دارد. همچنین بین روان‌رنجور خوبی (N) و رضایت زناشویی همبستگی منفی معنادار در سطح ($P^* < 0/05$) وجود دارد، اما بین تجربه‌گرایی (O) و توافق‌پذیر بودن (A) با رضایت زناشویی همبستگی معناداری وجود ندارد.

جدول ۲- ماتریس ضریب همبستگی رضایت زناشویی و متغیرهای پیش‌بینی کننده

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
متغیر رضایت زناشویی	-							
۱- باوجدان بودن (C)	۰/۳۴۱ ^{**}	-						
۲- دلپذیر بودن (A)	۰/۱۴۸	۰/۲۷۸ ^{**}	-					
۳- انعطاف‌پذیری (O)	۰/۰۳۵	-۰/۲۰۶ ^{**}	-۰/۰۷۵	-				
۴- برون‌گرایی (E)	۰/۲۱۲ ^{**}	۰/۲۴۳ ^{**}	-۰/۰۷۲	۰/۰۵۳	-			
۵- روان‌آزردگی (N)	-۰/۱۹۸ [*]	-۰/۴۰۶ ^{**}	-۰/۳۵۴ ^{**}	۰/۱۱۸	-۰/۲۲۷	-		
۶- صمیمیت	۰/۵۷۳ ^{**}	۰/۲۰۲ ^{**}	۰/۰۳۶	۰/۰۷۴	۰/۲۱۸ ^{**}	۰/۰۲۶	-	
۷- شور و اشتیاق	۰/۴۴۹ ^{**}	۰/۰۵۶	-۰/۰۴۸	۰/۰۹۲	۰/۰۰۹	۰/۰۷۷	۰/۶۳۱ ^{**}	-
۸- تعهد	۰/۴۶۲ ^{**}	۰/۲۳۴ ^{**}	۰/۱۱۱	۰/۰۱۵	۰/۰۸۴	۰/۰۰۳	۰/۶۳۰ ^{**}	۰/۶۱۷ ^{**}

$P^* < 0/05, P^{**} < 0/01$

جهت تعیین بهترین پیش‌بینی کننده رضایت زناشویی از بین متغیرهای پیش‌بینی کننده از مدل رگرسیون با روش گام به گام استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳- خلاصه تحلیل رگرسیون گام به گام متغیرهای صمیمیت، و شور (N) , (C)

و متغیر رضایت زناشویی

ردیف	مولفه‌های پیش‌بینی	ضریب همبستگی	مجدور ضریب همبستگی	خطای
۱	صمیمیت	۰/۵۷۲	۰/۳۲۸	۲۰/۲۰۹
۲	صمیمیت، وظیفه‌شناسی	۰/۶۱۷	۰/۳۸۱	۱۹/۴۶۳
۳	صمیمیت، وظیفه‌شناسی و شور و اشتیاق	۰/۶۳۲	۰/۳۹۹	۱۹/۲۳۷
۴	صمیمیت، وظیفه‌شناسی، شور و اشتیاق و روان‌رنجورخویی	۰/۶۴۶	۰/۴۱۷	۱۹/۰۱۲

همانطور که در جدول ۳ ملاحظه می‌شود، در مجموع متغیرهای صمیمیت، وظیفه‌شناسی، شور و اشتیاق و روان‌رنجورخویی قادر به تبیین ۴۲ درصد از واریانس رضایت زناشویی در مدل می‌باشند.

جدول ۴- نتایج تحلیل واریانس حاصل از رگرسیون ۴ مدل

مدل	منابع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	P
۱	رگرسیون	۲۹۴۶۵/۱۲	۱	۲۹۴۶۵/۱۲	۷۲/۱۴۲	۰/۰۰۱
	خطا	۶۰۴۴۷/۷۰۸	۱۴۸	۴۰۸/۴۳۰		
	جمع	۸۹۹۱۲/۸۳	۱۴۹			
۲	رگرسیون	۳۴۴۲۶/۴۱۱	۲	۱۷۱۱۳/۲۰۶	۴۵/۱۷۵	۰/۰۰۱
	خطا	۵۵۶۸۶/۴۲۲	۱۴۷	۳۷۸/۸۱۹		
	جمع	۸۹۹۱۲/۸۳۳	۱۴۹			
۳	رگرسیون	۳۵۸۸۲/۵۷۹	۳	۱۱۹۶۰	۳۲/۳۲۱	۰/۰۰۱
	خطا	۵۴۰۳۰/۲۵۴	۱۴۶	۳۷۰/۰۷۰		
	جمع	۸۹۹۱۲/۸۳	۱۴۹			
۴	رگرسیون	۳۷۴۹۸/۹۳۶	۴	۹۳۷۴/۷۳۴	۲۵/۹۳۵	۰/۰۰۱
	خطا	۵۲۴۱۳/۸۹۸	۱۴۵	۳۶۱/۴۷۵		
	جمع	۸۹۹۱۲/۸۳۳	۱۴۹			

داده‌های جدول ۴ نشان دهنده نتایج تحلیل واریانس ۴ مدل هستند. در مدل اول F بدست آمده در سطح ۰/۰۱ معنی دار است ($P < 0/001$)، $F(1, 148) = 72/142$. بنابراین با اطمینان ۰/۹۹ نتیجه می‌گیریم که بین متغیر صمیمیت و متغیر رضایت زناشویی رابطه وجود دارد و متغیر پیش بینی کننده (صمیمیت) قدرت پیش بینی متغیر ملاک را دارد. در مدل دوم F بدست آمده در سطح ۰/۰۱ معنی دار است ($P < 0/001$)، $F(2, 147) = 45/175$ بنابراین با اطمینان ۰/۹۹ نتیجه می‌گیریم که بین متغیر وظیفه‌شناسی (C) و متغیر رضایت زناشویی رابطه وجود دارد و متغیر پیش‌بینی‌کننده (C) قدرت پیش بینی متغیر ملاک را دارد. در مدل سوم، F بدست آمده در سطح ۰/۰۱ معنی دار است ($P < 0/001$)، $F(3, 146) = 32/321$ بنابراین با اطمینان ۰/۹۹ نتیجه می‌گیریم که بین متغیر شور و متغیر رضایت زناشویی رابطه وجود دارد و متغیر پیش بینی کننده (شور و اشتیاق) قدرت پیش بینی متغیر ملاک را دارد. در مدل چهارم نیز، F بدست آمده در سطح ۰/۰۱ معنی دار است ($P < 0/001$)، $F(4, 145) = 25/935$ بنابراین با اطمینان ۰/۹۹ نتیجه می‌گیریم که بین متغیر روان‌رنجورخویی N و متغیر رضایت زناشویی رابطه وجود دارد و متغیر پیش بینی کننده (N) قدرت پیش بینی متغیر ملاک را دارد.

نتایج حاصل برای تعیین ضرایب تحلیل رگرسیون و تعیین توان پیش‌بینی معنادار برای متغیرهای پیش‌بینی‌کننده در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵- ضرایب تحلیل رگرسیون گام به گام

مولفه	مدل		ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده	
	ضریب شیب (B)	خطای استاندارد	Beta	t	P	
عدد ثابت	۸۳/۵۷۷	۱۳/۹۷۶		۵/۹۸۰	۰/۰۰۱	
صمیمیت	۰/۵۰۴	۰/۱۰۰	۰/۴۲۳	۵/۰۴۹	۰/۰۰۱	
وظیفه‌شناسی (C)	۰/۷۳۸	۰/۲۸۵	۰/۱۸۵	۲/۵۸۸	۰/۰۱۱	
شور و اشتیاق	۰/۱۷۷	۰/۰۸۰	۰/۱۸۳	۲/۲۲۹	۰/۰۲۷	
روان‌رنجورخویی (N)	-۰/۵۴۹	۰/۲۵۹	-۰/۱۴۸	-۲/۱۱۵	۰/۰۳۶	

همانطور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، در تحلیل رگرسیون گام به گام، طی گام نهایی متغیرهای صمیمیت، وظیفه‌شناسی، شور و اشتیاق و روان‌رنجورخویی وارد معادله رگرسیون شدند. به ترتیب صمیمیت با ضریب استاندارد بتا ۰/۴۲۳، وظیفه‌شناسی ۰/۱۸۵، شور و اشتیاق ۰/۱۸۳ و روان‌رنجورخویی با ۰/۱۴۸- توان پیش‌بینی معناداری برای متغیر رضایت زناشویی دارند، یعنی به ازای یک واحد تغییر در متغیر صمیمیت، با وجدان بودن و شور و اشتیاق به ترتیب مقادیر ۰/۴۲۳، ۰/۱۸۵ و ۰/۱۸۳ افزایش در متغیر رضایت زناشویی صورت می‌گیرد و نیز به ازای یک واحد افزایش در متغیر روان‌آزردگی مقدار ۰/۱۴۸- از متغیر رضایت زناشویی کاسته می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که بین مؤلفه‌های شخصیت و اجزاء عشق با رضایت‌مندی زناشویی رابطه معناداری وجود دارد و از بین متغیرهای پیش‌بین، مؤلفه‌های شخصیتی روان‌رنجورخوبی (N)، وظیفه‌شناسی (C) برون‌گرایی (E) و اجزاء عشق، (صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد) قادر به پیش‌بینی رضایت‌مندی زناشویی هستند.

همستگی منفی روان‌رنجورخوبی و رضایت زناشویی با پژوهش‌های عطاری و همکاران (۱۳۸۵)، رجبی و نیگانی (۱۳۸۷)، رازقی و همکاران (۱۳۸۹)، فاتحی‌زاده و همکاران (۲۰۱۲)، فیشر و مک‌نالتی^۱ (۲۰۰۸)، باتوین^۲ (۱۹۷۷) و مید^۳ (۲۰۰۵) همخوان است. ارتباط مثبت برون‌گرایی، وظیفه‌شناسی با رضایت زناشویی نیز با تحقیقات عطاری و همکاران (۱۳۸۵)، رازقی و همکاران (۱۳۸۹)، رجبی و نیگانی (۱۳۸۷)، فاتحی‌زاده و همکاران (۲۰۱۲) و فیشر و مک‌نالتی (۲۰۰۸) نیز همسویی دارد. کلاکستون^۴، اورک^۵، اسمیت و دی‌لونگر^۶ (۲۰۱۲) نیز نشان دادند که ابعاد پنج‌گانه شخصیت با رضایت زناشویی رابطه معناداری دارند و از میان آن‌ها وظیفه‌شناسی بالاترین معناداری را با رضایت زناشویی دارد. شاکریان (۲۰۱۲) دریافت که ویژگی‌های شخصیتی نقش مهمی در زندگی انسان ایفا می‌کنند و برون‌گرایی، توافق‌پذیری، وجدانی‌بودن، روان‌رنجورخوبی و جنس ارتباط معناداری با رضایت زناشویی دارند. احدی (۱۳۸۶)، قلی‌زاده و همکاران (۱۳۸۹) و راستی (۱۳۸۲) نیز بین ابعاد شخصیت و رضایت زناشویی رابطه معناداری یافتند. چوجن^۷ (۲۰۰۵) در پژوهش مروری خود با عنوان بررسی رابطه خصوصیات شخصیتی و رضایت‌مندی زناشویی، نتیجه گرفت که پنج بعد بزرگ شخصیت به گونه‌ای معنادار قادر به پیش‌بینی رضایت‌مندی زناشویی است. همچنین روان‌آزردگی بالا، توافق و وجدانی بودن پایین در بسیاری از انواع آسیب‌های روانی دیده می‌شود و بر چگونگی سازگاری زوجین تأثیرگذار است. کاگلین^۸ هاستن^۹ و هوتس^{۱۰} (۲۰۰۰) با انجام پژوهش طولی به مدت ۱۳ سال در زمینه خصوصیات شخصیتی و روابط زناشویی دریافتند که عامل شخصیتی روان‌آزردگی بر تمامی فرایندهای پویا و مستمر ازدواج تأثیر منفی دارد. یافته‌های این پژوهش نشان داد که زوجین با روان‌آزردگی بالا در مقایسه با کسانی که روان‌آزردگی پایین دارند به هنگام رویارویی با موقعیت‌های حل مساله، رفتارها و عواطف منفی بیشتری نشان می‌دهند و این

¹ Fisher, & McNulty

² Botwin

³ Mead

⁴ Claxton

⁵ O'Rourke

⁶ De Longis

⁷ Chu chen

⁸ Caughlin

⁹ Huston

¹⁰ Houts

پژوهشگران معتقدند چنین ویژگی‌هایی احتمال جدایی و طلاق را افزایش می‌دهد. نتایج گویای این حقیقت است که ابعاد شخصیت و عشق نقش مهمی در رابطه زوجین و رضایت زناشویی آن‌ها دارد. همچنین در پژوهش حاضر بین اجزاء عشق (صمیمیت، شور و اشتیاق و تعهد) و رضایت زناشویی رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. نتایج بررسی ارتباط بین اجزاء عشق و رضایتمندی زناشویی که توسط حفاظتی، و همکاران (۱۳۸۵) نشان داد که از میان اجزاء عشق جزء صمیمیت بالاترین همبستگی را در مردان و زنان با رضایت زناشویی دارد پس از آن جزء تعهد و در آخر اشتیاق با رضایت زناشویی همبستگی داشتند. باومیستر^۱ (۱۹۹۳) معتقد است که دو جزء دیگر عشق (شور و اشتیاق و تعهد) نیز از جزء صمیمیت نشأت می‌گیرند. اسپرچر^۲ (۱۹۹۹) نشان داد که هر سه بعد عشق با رضایت زناشویی رابطه مثبت و معناداری را داراست. رجبی و نیگانی (۱۳۸۷) دریافتند که صمیمیت بهتر می‌تواند رضایت زناشویی را پیش‌بینی کند. ماسودا^۳ (۲۰۰۳) در مطالعه‌ای بر روی دو گروه از ازدواج‌های کوتاه مدت و بلندمدت اظهار کرد همبستگی‌های بین عشق رمانتیک و رضایتمندی زناشویی در هر دو دسته گروه کوتاه مدت و بلند مدت یکسان بود. عشق همدلانه با رضایتمندی همبستگی متوسط داشت (کمتر از همبستگی عشق رمانتیک و رضایتمندی) و همبستگی آن در روابط بلندمدت بیشتر از کوتاه مدت بود.

یافته‌های پژوهش با نتایج هتفیلد، تراپمن^۴ و اسپرچر (۱۹۸۱) که بیان می‌کند اکثر مردم روابطی را ترجیح می‌دهند که در آن ترکیبی از شور و شغف عشق هوس‌آلود با پختگی عشق همدلانه وجود داشته باشد، همسو است. همچنین، آنها اظهار می‌کنند که عشق هوس‌آلود و عشق همدلانه عشقی را پدید می‌آورد که ازدواج و نظام خانوادگی را استحکام می‌بخشد. پژوهش‌ها وجود عشق در روابط زناشویی را یک عامل پیش‌بینی کننده قوی خوشحالی، هیجانانگیز مثبت و رضایتمندی معرفی می‌کنند (داینر و لوکاس^۵، ۲۰۰۰). رضایتمندی زناشویی در برابر رویدادهای استرس‌زای زندگی مثل یک سپر عمل می‌نماید (کوآن^۶، شافر و داویدسون^۷، ۲۰۰۶). از طرف دیگر رضایتمندی پایین پیش‌بینی کننده گسست پیوند زناشویی است (هاستون^۸ و همکاران، ۲۰۰۱).

اهمیت هر کدام از مولفه‌های سه گانه عشق در طول زمان مشخص می‌شود، به این ترتیب که در حالت کوتاه مدت و به ویژه عاشقانه، مؤلفه هوس نقش بزرگی را ایفا می‌کند، مؤلفه صمیمیت ممکن است نقش متوسطی داشته باشد و مؤلفه تصمیم/تعهد نیز ممکن است بندرت نقش داشته باشد. در مقابل، مؤلفه‌های صمیمیت و تعهد نوعاً نقش مهمی در روابط بلندمدت ایفا می‌کنند و در

¹ Baumeister

² Spercher

³ Msuda

⁴ Hatfield, & Traupmann

⁵ Diener & lucas

⁶ Coan

⁷ Schaefer & davidson

⁸ Huston

واقع تأیید چنین رابطه‌ای بدون دارا بودن مقداری تعهد مشکل است (هتفیلد، و همکاران، ۱۹۸۱). اکر و دیویس^۱ (۱۹۹۲)، با استفاده از الگوی سه وجهی استرنبرگ از عشق (صمیمیت، هوس و تعهد) مطالعه‌ای را انجام دادند که نشان داد هوس با گذشت زمان کاهش یافته و جای خود را به تعهد عمیق و دراز مدت می‌دهد و عشق در طول زمان تغییر یافته و خاصیت همدلانه به خود می‌گیرد و در روابط دراز مدت تاثیرات عشق رمانتیک و شیفتگی متفاوت است.

پژوهش حاضر با محدودیت‌هایی نیز روبرو بود. از آنجایی که نمونه پژوهشی از میان کارکنان مراکز بهداشت و درمانی شهر اردبیل انتخاب شده است، بنابراین، یافته‌های این پژوهش را در بهترین حالت می‌توان به همین جامعه تعمیم داد، نوع ازدواج زوجین (سنتی و غیر سنتی) در این پژوهش در نظر گرفته نشد و این مسئله می‌تواند روی نتایج و روابط حاصل موثر بوده و تفسیر نتایج را دشوار سازد. اجرای هم‌زمان سه پرسش‌نامه، پژوهش را با مانع عدم پاسخ گویی یا پاسخگویی ناکامل آزمودنی‌ها روبرو می‌کرد.

لذا پیشنهاد می‌شود بررسی رابطه سبک عشق ورزشی با متغیرهای دیگری مثل (سبک‌های دلبستگی، سبک‌های تفکر، هوش هیجانی) که با رضایتمندی زناشویی رابطه دارند، در پژوهش‌های بعدی انجام گیرد و از آنجا که عشق در فرهنگ‌ها و خرده فرهنگ‌های مختلف معانی متفاوتی دارد؛ پیشنهاد می‌شود سبک‌های عشق ورزشی در مناطق مختلف کشور بررسی و مورد مقایسه قرار گیرند.

منابع

- احدی، ب. (۱۳۸۶). رابطه شخصیت و رضایت زناشویی. *روانشناسی معاصر*، ۲ (پیاپی ۴): ۳۱-۳۷.
- حافظی، ف.، و جامعی‌نژاد، ف. (۱۳۸۸). رابطه بین عشق، عاطفه مثبت، عاطفه منفی و سبک‌های دلبستگی با رضایت زناشویی در کارکنان شرکت ملی حفاری خوزستان. *یافته‌های نو در روان‌شناسی*، ۴ (۱۰): ۴۱-۵۲.
- حفاظتی طرقله، م.، فیروزآبادی، ع.، و حق شناس، ح. (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین سبک‌های عشق ورزشی و رضایت مندی زناشویی، *مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران*، دوره شانزدهم شماره ۵۴، ۱۰۹-۹۹.
- رازقی، ن.، نیکی‌جو، م.، کراسکیان موجمباری، آ.، و ظهراپی مسیحی، آ. (۱۳۸۹). رابطه پنج عامل بزرگ شخصیت با رضایت زناشویی، *فصلنامه روان‌شناسی تحولی*، ۸ (۲۷): ۲۶۹-۲۷۷.
- راستی، ع. (۱۳۸۲). *مقایسه صفات شخصیتی و رضایت زناشویی بر اساس مدل پنج عاملی*، پایان نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه شیراز.

¹ Acker & Davis

رجبی، غ. و نیگانی، خ. (۱۳۸۷). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی و مولفه‌های عشق با رضایت زناشویی در کارکنان متاهل اداره‌های دولتی شهر اهواز. *تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۷ (۲۵): ۷-۲۵.

رضویه ا.، معین، ل.، و پهلوی اصل، ف. (۱۳۸۹). نقش ویژگی‌های شخصیتی و رضایت زناشویی بر رضایت شغلی کارکنان متاهل بنیاد شهید و امور ایثارگران شهر شیراز، *فصلنامه زن و جامعه*، ۱ (۴): ۱-۱۸.

سلیمانیان، ع. (۱۳۷۳). *بررسی تاثیر تفکرات خیرمنطقی (براساس رویکرد شناختی) بر نارضایتی زناشویی*. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تربیت معلم تهران.

عطاری، ی. ع.، عباسی سرچشمه، ا.، و مهرابی زاده هنرمند، م. (۱۳۸۵). بررسی روابط ساده و چندگانه نگرش مذهبی، خوشبینی و سبک‌های دلبستگی با رضایت زناشویی در دانشجویان مرد متاهل دانشگاه شهید چمران اهواز. *مجله علوم تربیتی و روانشناسی*. ۱۳ (۱ ویژه روانشناسی): ۹۳-۱۱۰.

قلی زاده، ز.، برزگری، ل.، غریبی، ح.، و باباپورخیرالدین، ج. (۱۳۸۹). بررسی رابطه پنج عامل شخصیتی NEO-FFI با رضایت زناشویی. *دانشور رفتار*. ۱۷ (۴۳ ویژه مقالات روان شناسی بالینی و شخصیت ۳): ۵۷-۶۶.

قمرانی، ا.، و جعفر طباطبایی، س. س. (۱۳۸۵). بررسی روابط عاشقانه زوجین و رابطه آن با رضایت زناشویی. *تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۵ (۱۷): ۹۵-۱۰۹.

کریمی، ثانی، پ.، و احیایی، ک. (۱۳۹۰). رابطه بین عملکرد خانواده، معنویت و تعهد سازمانی در بین کارکنان دانشگاه آزاد اسلامی واحد شبستر، *فصلنامه پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی*، دوره ۱، شماره ۱، ۲۶-۱۶.

گروسی فرشی، م. ت.، مهریار، ا. ه.، و قاضی طباطبایی، س. م. (۱۳۸۰). کاربرد آزمون جدید شخصیتی نئو و بررسی تحلیل ویژگی‌ها و ساختار عاملی آ «در بین دانشجویان دانشگاه‌های ایران، *علوم انسانی الزهرا*، ۱۱ (۳۹): ۱۹۸-۱۷۳.

گنجی، ح. (۱۳۸۶). *ارزشیابی شخصیت (پرسشنامه‌ها)*. تهران: ساوالان.

ملازاده، ج. (۱۳۸۲). *مقایسه ویژگی‌های شخصیتی با سازگاری زناشویی*. پایان‌نامه دکترا روانشناسی عمومی، دانشگاه تربیت مدرس.

میرخشتی، ف. (۱۳۷۵). *بررسی رابطه میان رضایت از زندگی زناشویی و سلامت روانی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد رودهن.

یاسمی نژاد، پ.، گل محمدیان، م.، و ابراهیمی، ل. (۱۳۹۰). بررسی رابطه پنج عامل بزرگ شخصیت با رضایت زناشویی در بیوه زنان مزدوج با برادر شوهر. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، سال دوم، شماره ۷، ۸۵-۱۰۲.

Acker, M., & Davis, M. (1992). Intimacy, passion, and commitment in adult romantic relationships: a test of the triangular theory of love. *Journal of social and personal relationships*, 9, 21-5.

Ahmadi, K., Nabipoor, S. M., Kimiaee, S. A., & Afzali, M. H. (2010). Effect of family problem solving on marital satisfaction. *Journal of Applied Science*, 1(8):682-687.

Baumeister, R. F. (1993). Passion, intimacy and time: passionate love as a function of change in intimacy. *Pers Soc Psychol Rev*; 21: 49-47.

Botwin, MD. (1997). Personality and mate preferences. *Journal of counseling and clinical psychology*, 46, 1053-1070.

Caughlin, J. P., Huston, T. L. And Houts, R. N. (2000). How Does Personality Matter In Marriage. An Examination Of Trait Anxiety, *Interpersonal Negativity And Social Psychology*, 78, 326- 336.

Chu Chen, Y. (2005). Study Of The Relationship Of Personality Traits And Job Satisfaction In Taiwan, Context For Examining Celebrity Worship And Mental Health, *British Journal Of Psychology*, Vol: 32, 11- 24.

Claxton, A., O'Rourke, N., Smith, J. Z., & Delongis, A. (2012). Personality traits and marital satisfaction within enduring relationship: An intra-couple discrepancy approach. *Journal of social and personal relationships*, 29 (3) 375-396.

Coan, J. A., Schaefer, H. S., & Davidson, R. (2006). Lending a hand: social regulation of the neural response to threat. *Psychological science*, 17, 1032-1039.

Costa, P. T. Jr., & McCrae, R. R. (1992). Normal personality assessment in clinical practice: The NEO Personality Inventory. *Psychological Assessment*, 4 (1), 5-13.

Diener, E., & Local, R. (2000). *Subjective emotional well-being*. In m. Lewis & j. m. Haviland-jones (eds.), *Handbook of emotions* (2nd ed). New York: The Guilford press.

Edalati, A., & Redzaun, M. (2010). Perception of Women towards Family values and Their Marital Satisfaction. *Journal of American Science*, 6(4): 132-137.

Fatehizadeh, M., Etemadi, O., Ghasemi, V., Abedi, M. R., & Bahrami, F. (2012). Personality Types and Marital Satisfaction. *Interdisciplinary Journal Of Contemporary Research In Business*. V 4, No 5, 372-383.

Fisher, T. D. & McNulty, J. (2008). Neuroticism and marital satisfaction: the mediating role playing by the sexual relationship. *Journal of family psychology*. 22 (1). 112-122.

Golestani, E., Manzeri Tavakoli, A & Manzeri Tavakoli, H. (2012). Relationship of Personality Traits with Marital satisfaction in Women. *Journal of Life Science and Biomedicine*. 2(5): 216-218.

Hatfield, E., Traupmann, J., & Sprecher, S. (1981). Older women's perceptions of their intimate relationships. *Journal of social and clinical psychology*. 2.108-124.

Huston, T. L., Houts, R. M., Caughlin, J. P., Smith, S. E., & George, L. J. (2001). The connubial crucible: newlywed years as predictors of marital delight, Distress, and divorce. *Journal of personality and social psychology*, 80, 237-252.

Masuda, M. (2003). meta- analyses of love scales: do various love scales measure the same psychology constructs? *Japanese psychological research*, 45, 25-37.

Mead, N. L. (2005). *Personality predictors of relationship satisfaction among engaged and married couples: An analysis of actor and partner effects*. Thesis, Brigham Young University, Provo, Utah

Sadeghi, A., Akbari, B., & Salek. (2012). The Investigation of the Relationship between Personality Traits and Marital Satisfaction and Mental Health among the Women Seeking Divorce in the Guilan Province. *Journal of Basic and Applied Scientific Research*, 2(3)2385-2394.

Shakerian, A. (2012). The role of personality trait dimensions and gender on predicting marital Adjustment, *Journal of Kermanshah University of Medical Sciences*; 16(1): 16-22.

Sousou, S. D. (2004). *The role of agreeableness and neuroticism in marital satisfaction: Actor and partner contribution*. Unpublished doctoral dissertation, State University of New York At Albany.

Sprecher S. (1999). "I love you more today than yesterday." Romantic partner's perceptions of change in love and related affect over time. *J Pers Soc Psychol*. 1999; 76: 46-53.

Sternberg, R. J. (1997). Construct Validation Of A Triangular Love Scale. *European Journal Of Social Psychology*. 27,313- 335.

Zoby, M. M. (2005). *The Association Between Personality and Marital and Relationship Outcome*. Unpublished doctoral dissertation, Regent University, Virginia Beach, Virginia, USA.

